

Det Kongelige Finansdepartement
Postboks 8009 Dep
0030 Oslo

Att: 22/6837

Oslo 13. mars 2023

HØRINGSSVAR FRA DNB BANK ASA – GRUNNRENTESKATT LANDBASERT VINDKRAFT

DNB Bank ASA (DNB) viser til Høringsnotat – grunnrenteskatt på landbasert vindkraft datert 16. desember 2022. DNB er en betydelig tilrettelegger av finansiering av kraftprosjekter i Norge og internasjonalt. DNB har ikke eierinteresser i kraftbransjen på egne vegne, men kan være eier av verdipapirer relatert til kraftbransjen på vegne av andre, for eksempel gjennom forvaltning av fond eller pensjonsmidler. På bakgrunn av vår industrikompetanse og erfaring med finansiering av kraftprosjekter ønsker vi å gi noen faglige innspill til regjeringens forslag.

Samlet sett vurderer vi at den foreslåtte innretningen av grunnrenteskatt på landbasert vind innebærer en risiko for et lavere investeringsnivå i Norge fremover. På sikt vil lavere investeringer innen kraftproduksjon, alt annet likt, gi et strammere kraftmarked, og dermed høyere kraftpriser.

1) Behov for forutsigbarhet i fremtidig kontantstrøm

Det grønne skiftet krever store investeringer. For Norges del er det snakk om flere hundre milliarder kroner frem mot 2040-50, til ny strømproduksjon, nett, energiøkonomisering og andre omstillingsprosjekter. Norge er en integrert del av et internasjonalt finansielt system. Norske bedrifter henter en betydelig andel av sin kapital fra internasjonale kapitalkilder og fra investorer som er spesialisert i å bygge og eie fornybar energi og infrastruktur.

Finansdepartementet har etter vårt syn tatt utgangspunkt i avkastning og forutsetninger som gjelder for petroleumsvirksomhet og/eller norsk vannkraft i utformingen av forslaget om grunnrenteskatt på landbasert vindkraft. Etter vår vurdering er det grunnleggende forskjeller mellom de ulike kraftkildene.

Petroleumsvirksomhet er dominert av store selskaper som gjerne finansierer investeringer med høy egenfinansiering. Norsk vannkraft eies i hovedsak av norske kraftselskaper som eier eldre og godt nedskrevne kraftverk med lave driftskostnader, mens vindkraft i Norge eies i større grad av fond, som i stor grad forvalter lange pensjonspenger. Disse investorene er opptatt av en moderat, men forutsigbar avkastning på sine investeringer og sørger derfor for at en betydelig andel av inntektene er sikret gjennom lange avtaler med grunneiere, kraftsalgskontrakter med norsk industri, langsiktig finansiering i banker, fastrente på lån, lange drifts- og serviceavtaler, m.m. Vi ser at vindkraftinvestorenes interesser for lange kraftkontrakter til moderate priser er en god match for norsk industri.

Vi vurderer at det fremlagte forslaget om økning av skatt fra 22% til 62% kombinert med de andre reglene for grunnrenteskatt, som ikke gir fradrag for faktiske kostnader, kan medføre konkurser for vindkraftprosjekter. Konkurs i et vindkraftprosjekt vil medføre opphør av kraftsikringsavtaler med norsk industri, som dermed får høyere strømkostnader. Flere av de store norske industrikonsernene har inngått slike kontrakter, som ved bortfall kan svekke deres konkurransevne.

Brå endringer i skatteregler påvirker de som skal investere i landbasert vindkraft. Uventede økninger i kostnader, for eksempel økte skatter og avgifter, resulterer i høyere risikopremie, som sin tur trekker avkastningskravet opp. Høyere vurdert risiko og høyere avkastningskrav betyr dyrere finansiering, noe som igjen kan føre til færre nye prosjekter og mindre utbygging av ny vindkraft i Norge.

Norge har gode vindressurser, men vår erfaring tilsier at dette er ikke den eneste faktoren som avgjør hvor og når vindkraft blir bygget. Offentlige reguleringer, miljøhensyn, tilgang på og nærhet til nett,

kraftpris, byggekostnader, samlet beskatning og forutsigbarhet er andre viktige faktorer. Selv om vi hensyntar nevnte faktorer, er vår vurdering at forslaget medfører en vesentlig risiko for at Norge blir mindre konkurransedyktig i forhold til våre naboland, i hovedsak fordi Norge har høyere beskatning.

Konsekvensen av at investeringer trekkes til våre naboland vil være et større underskudd på kraft frem mot 2030 enn det vi ellers ville hatt. Dette vil igjen påvirke strømprisene for norsk næringsliv og husholdninger. Energikommisjonen peker på at ny vindkraft innen 2030 er et vesentlig bidrag for å begrense kraftunderskuddet.

DNB vurderer at prisutviklingen på vindturbiner/kostnader ved vindkraft fremover vil være høyere enn det Finansdepartementet legger til grunn frem mot 2030. Departementet forventer en nedgang i kostnad pr. produsert enhet (kWt). Offentlig tilgjengelig informasjon fra Vestas Winds Systems, turbinprodusenten som har levert og installert flest vindturbiner globalt, viser en vekst i salgsprisen på nye turbiner på 34% siste 12 måneder. Øvrige kostnader forventes også å øke som følge av inflasjon og geopolitiske forhold. Flere analyseselskaper forventer at kraftprisene vil reduseres fremover, etter at de siste par årene har vært preget av ekstraordinære forhold og svært høye energipriser.

2) Forslaget vil ikke virke nøytralt på fremtidige investeringer

Grunnrenteskatt er i utgangspunktet en samfunnsøkonomisk effektiv skatt siden den i liten grad påvirker adferden til aktørene. En skatt som kun belaster grunnrenten, dvs. der normalavkastningen er skjermet fra skatten på grunnrenten, virker nøytral på en bedrifts investeringsbeslutning i den forstand at samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer gjennomføres uavhengig av skatten på grunnrenten. I høringsnotatet legger regjeringen til grunn at den foreslåtte innretningen på grunnrenteskatten vil virke nøytralt på investeringer og aktivitetsnivå.

Vindkraft beskattes på flere måter, blant annet ved alminnelig selskapsskatt, eiendomsskatt, produksjonsavgift og det nye høyprisbidraget som i sum gjør at skatten ikke er nøytralt utformet. Fradrag for eiendomsskatt og produksjonsavgift i grunnrenteskatten gjør at avviket fra nøytralitet blir mindre, mens høyprisbidraget etter vår vurdering vil virke negativt i forhold til nøytralitet og vil, som følge av det, innebære en risiko for lavere investeringer.

Finansdepartementet vektlegger i høringsnotatet at grunnrenteskatten *kan* utformes nøytralt og at systemet, gjennom å ta samme andel av kostnader og inntekter, skal fungere som om de var en medinvestor. For petroleumsvirksomhet og vannkraft utbetales negativ grunnrenteinntekt til skattesubjektet. Når det gjelder landbasert vind foreslår departementet en annen innretning.

Forslaget innebærer at utbygging av vindkraft må finansiere også «statens andel» av vindkraftverket, mens staten finansierer sin andel av petroleumsinvesteringer og i vannkraft. Slik vi vurderer forslaget så legges det dermed ikke opp til en likebehandling av næringer iført grunnrenteskatt.

3) Reelle inntekter og kostnader bør legges til grunn

Finansdepartementets forslag legger ikke opp til fradrag for kostnader til inntekts ervervelse. Myndighetene har, som insentiv til raskere utbygging av vindkraft, gitt vindkraft ferdigstilt senest i 2021, en raskere skattemessig avskrivningstakt enn den ordinære avskrivningssatsen.

Departementet foreslår i høringsnotatet at det er den resterende skattemessige verdi av vindturbiner, etter ekstraordinære avskrivninger for skatteregnskapet uten grunnrenteskatt, som skal benyttes som startsaldo/avskrivningsgrunnlag i forhold til grunnrenteskatten. Vi vurderer at en konsekvens av departementets forslag vil være at mange av vindkraftverkene som er etablert i de siste årene ikke vil få fradrag for sine investeringskostnader. Vi vurderer at denne konsekvensen kan unngås dersom opprinnelig investeringskostnad benyttes som grunnlag for beregning av grunnrenteskatt, og at staten kompenserer for sin andel av disse kostnadene i sammenheng med beregning av grunnrenteskatt for 2023. Videre bør man benytte opprinnelig investeringskost med lineær avskrivning over

konsesjonstiden, 25 år, for kraftverk som er etablert før 2022. En slik løsning vil etter vår vurdering redusere risikoen for at manglende fradrag for kostnader kombinert med økte nominelle skattesatser fører til konkurser og tap for investorer, banker og andre interessenter.

Kraftsalgskontrakter/Power Purchase Agreements ('PPA') er svært vanlige ved investeringer i vindkraft både i Norge og internasjonalt, og er ofte et *krav* for å få bankfinansiering. Investorer ønsker forutsigbarheten i kontantstrømmene for å få tilgang til langsiktig finansiering til betingelser som gjør det lønnsomt å investere. De forutsigbare inntektene reduserer finansiell risiko, noe som normalt innebærer at finansieringen kan bli rimeligere. Lange kraftsalgskontrakter har også vært vanlig i vannkraft for å sikre forutsigbarhet for kraftselskaper og industri, men betydningen er enda større innen vindkraft. Dette skyldes at långiverne normalt krever slike kontrakter, noe som blant annet skyldes at vindkraft har lite forutsigbarhet og styring over produksjon og inntekter.

I det fremlagte forslaget åpnes det for at eksisterende PPA-er skal kunne legges til grunn ved beregning av grunnrenteskatt, men ikke nye kontrakter. Som hovedregel skal spotpris legges til grunn.

Finansdepartementet mener at det ut fra skatteteori er spotpris som er riktig grunnlag for inntekt i grunnrentebeskatningen, ikke faktiske inntekter. Norge har tradisjon i vannkraftbeskatningen for unntak for lange industrikontrakter, der faktisk inntekt kan legges til grunn. Øvrig næringsliv og forbrukere har i mindre grad hatt tilgang til slike kontrakter. Dette fordi slike kontrakter historisk sett har skapt skattemessig usikkerhet for kraftprodusentene, som ikke får legge faktiske inntekter til grunn.

Slik sett vil det virke positivt at regjeringen har åpnet for kontrakter på hhv. 3, 5 og 7 år, og tilpasset grunnrenteskattereglene for vannkraft, slik at det skal bli lettere for næringsliv og forbrukere – noe som vil møte bedriftenes ønsker om løsninger tilpasset ulike behov. DNB mener at det er viktig at faktiske inntekter legges til grunn ved en eventuell grunnrentebeskatning, som ved det ordinære regnskapet, og at det åpnes for at kontrakter med industri, annet næringsliv og forbrukere legges til grunn ved grunnrentebeskatningen, som ved beregning av ordinær skatt. Dette fordi kompleksitet og finansiell risiko øker betydelig når en skatt skal betales på basis av et annet grunnlag enn selskapets faktiske inntekter og kostnader. Vi vurderer at en konsekvens av dette vil være at det blir vanskeligere og dyrere å tilby fastpriskontrakter.

I DNBs hørings svar til NOU 2019:16 om skattlegging av vannkraftverk, anbefalte DNB på et finansfaglig grunnlag at grunnrenteskatten ble omgjort til en kontantstrømskatt med kontant utbetaling av negativ saldo fremfor en løsning med fremføring av negativ saldo. DNB anbefalte videre at dersom Finansdepartementet valgte å opprettholde en løsning uten kontant utbetaling av negativ saldo, burde friinntekten basere seg på en langsiktig rente samt et likviditetstillegg, slik også mindretallet i Vannkraftskatteutvalget gikk inn for.

Regjeringen valgte den løsningen DNB anbefalte for nye vannkraftkraftverk, med kontant utbetaling på nye prosjekter og oppgraderinger, men opprettholdt løsningen med fremføring og en friinntekt for eksisterende kraftverk. Videre ble det besluttet at kortsiktig rente på statsrente skulle legges til grunn ved friinntektsberegningen.

DNB mener, som i 2019, at negativ saldo i grunnrenteskattesammenheng primært bør utbetales til investorene, og at dette også bør gjelde for vindkraft. Sekundært vil vi anbefale at det ved *fremføring* av negativ saldo bør benyttes en rente som bedre gjenspeiler de reelle kostnadene ved å finansiere statens andel av investeringen, tilsvarende langsiktig statsrente samt et tillegg for likviditetseffekt/risiko.

Med vennlig hilsen
for DNB Bank ASA

Kristi Birkeland Sørensen

Global Head of Renewables & Clean Tech

